

Orangerieplanten.

Palmen.

Het is misschien gewaagd over Palmen in het algemeen te schrijven. Er bestaan namelijk duizenden soorten verspreid over honderden geslachten.

Deze tropische tot subtropische planten geven wel een exotische, aparte charme aan de tuin of vertrek waar ze een plaats kregen.

Gezien hun verspreiding stellen de verschillende soorten Palmen verschillende eisen aan hun omgeving. We kennen de meeste soorten van de tropische kusten uit onze dromen of het eilandje met de drenkeling midden de oceaan. Er groeien echter ook Palmen hoog in de bergen en aan de rand van woestijnen, in oasen en zelfs onder de vorm van de kleine *Camaerops* aan de Middellandse Zee. Zij vormen ook echte tropische regenwouden.

Algemene situering.

De Palmen behoren tot de eenzaadlobbigen net zoals de grassen en de lelies. Dit impliceert dat ze slechts één enkel groeipunt hebben en dus niet vertakt groeien zoals onze bomen en struiken. De nieuwe bladeren ontwikkelen zich in de bladoksels. Ook de bloemaren komen daaruit tevoorschijn. Één aar kan tot 100.000 afzonderlijke bloemen bevatten. De mannelijke en vrouwelijke bloemen kunnen op één of verschillende planten voorkomen. Sommige soorten zijn eenhuizig andere tweehuizig. De vruchten variëren volgens de soort van 5mm tot 1 meter en 20 kilogram. Daarbij moeten we er wel rekening mee houden dat de vruchten meestal omgeven zijn van vezels, zodat ze veel vocht kunnen vasthouden en opnemen, schokbestendig zijn en zelfs kunnen drijven, zoals met de kokosnoot het geval is.

De Palmen zijn al bij al een vrij recent verschijnsel van zowat 40 miljoen jaar jong. In deze korte periode hebben ze zich gesplitst in zo'n 210 geslachten met 3500 variëteiten. Een weetje is dat suikerpalmen door aftappen dagelijks 5 liter suikerwater kunnen afgeven. De Honingpalmen of *Jubeae chilensis*, wier sap een ware lekkernij is kwam door overexploitatie bijna aan zijn einde.

Palmen leveren zowel suiker en olie als vezels en hout. Het merg is vaak een goede voedselbron voor de inheemse volkeren.

Enkele soorten.

De Betelpalm

Areca catechu.

De noten van deze palm worden in Zuid-Oost Azië gekauwd met schelpenkalk. Dit heeft een licht opwekkend effect. Gezond voor het hart is het echter niet.

De Betelpalm heeft de klassiek waaiervormige vederbladeren. Zij naar buiten gebogen rondom de spil.

Het is een Palm die een bestendige temperatuur boven de 18° vraagt, dagelijks wil beneveld worden en water krijgen. De atmosfeer moet vochtig zijn.

De Butiapalm

Butia capitata.

Deze Zuid-Amerikaanse soort laat de bladeren meer naar buiten hangen en kan tot twee meter hoog worden. Zijn eisen zijn heel wat minder en gelijken op deze van onze Europese Camaerops. Zeer interessant dus voor onze streken.

Tijdens de zomer dagelijks gieten en nevelen met om de veertien dagen een mestgift. De winter overleeft hij best bij temperaturen rond de tien graden en zeer zuinige watergift. Licht heeft hij nooit genoeg. Zoals bij alle Palmen herstellen de bladeren niet van uitdroging. Bovenaan water geven met de sproeikop geeft de beste resultaten. De plant krijgt dan de kans ook langs het blad water op te nemen en via de bladoksels. Vooral bij verpotten is dat belangrijk.

De Bergpalm.

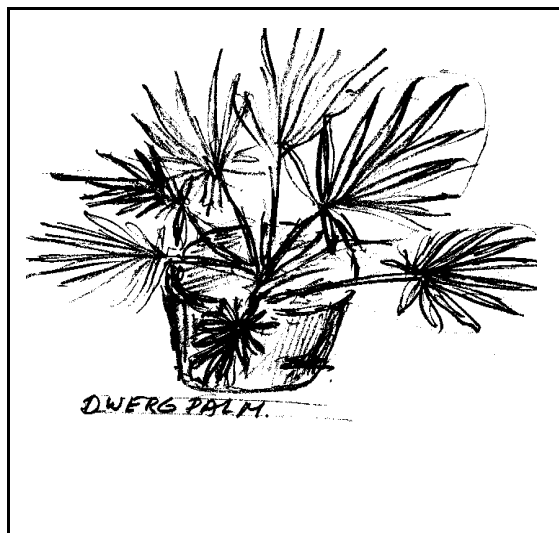
Camaedorea.

De Bergpalmen worden minder hoog en vragen meer schaduw. Zij presteren het zelfs vanaf 40 centimeter hoogte in onze huiskamer te bloeien. De zaadvorming put de plant jammer

genoeg uit en is daarom beter te vermijden. Bloemen dus tijdig wegsnoeien. Behalve de beschaduwde (noordelijke of oostelijke) standplaats verloopt de verzorging zoals bij de vorige soort. Warme vochtige zomer, koele droge winter.

De Dwergpalm

Chamaerops humilis.

Zoals de naam het zegt is hij nederig van gestalte, maar hij is wel van bij ons! De bladeren zijn waaiervormig en grondscheuten zijn legio. Gemakkelijk te vermeerderen dus. Het is een tweehuizige soort en je moet dus geen vruchten verwachten als je vrouwtjespalm bloeit. Het mannetje moet ook in de omgeving zijn. Natuurlijk zijn de klonen (grondscheuten) van een boom van hetzelfde geslacht als de moederplant.

Het is een gemakkelijke potplant voor de tuin of het balkon. Als substraat gebruiken we bladgrond met zand en klei. Wanneer de bladeren geel verkleuren en de wortels niet genoeg ontwikkeld zijn doet een dagelijkse benevelingbeurt met om de drie weken een zeer lichte bladbemesting wonderen. De normale plant is echter nogal gulzig en vraagt wekelijks een portie mest.

In een droge pot verdraagt de Dwergpalm temperaturen rond het vriespunt. Vorstvrij opbergen met minimumtemperaturen rond de vijf graden is aan te bevelen.

De planten kunnen een (warme)winter binnenshuis overleven doch de bladluizen zullen zich nog beter in hun sas voelen dan de boom. Aarzel daarom niet de boom voor het naar binnen brengen met een insecticide te behandelen.

De Kokospalm

Cocos nucifera.

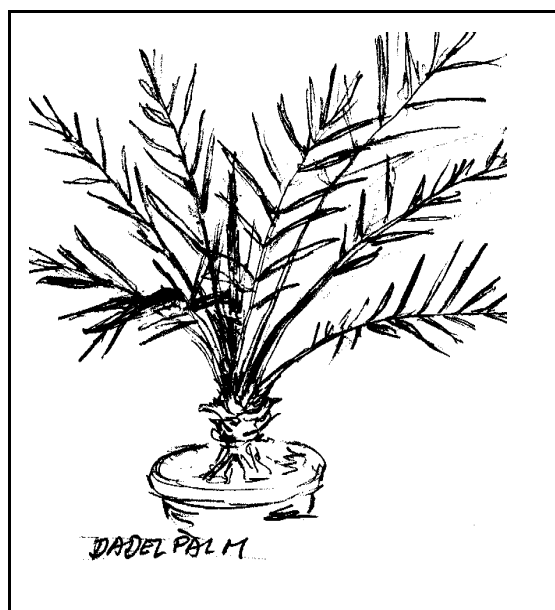
Af en toe laten we ons toch verleiden tot de aanschaf van een Kokospalm. Onze huiskamer is jammer genoeg geen tropisch strand met temperaturen boven de 18 graden, 80%

luchtvochtigheid en licht en luchtig zonder te felle zon. Al deze eisen stelt de (jonge) *Cocos nucifera*.

Wie het toch waagt geeft de plant dagelijks een sproeibeurt en om de veertien dagen vloeibare mest. De directe zon is taboe, om een woord uit zijn land van herkomst te gebruiken, en buiten kan hij het in ons klimaat niet harden

De Dadelpalm.

Phoenix dactylifera.

Tot slot willen we nog een en ander kwijt omtrent een Noord-Afrikaan, waarvan we de vruchten kennen. Het is een spichtige slanke boom.

De Canarische Dadelpalm of Phoenix canariensis ziet er heel wat charmanter uit dan de Noord-Afrikaanse. De stam verschijnt slechts na jaren, doch dan is deze palm wel de moeite waard. De groei van de bladeren is eerst rechttopgaand en pas later neerhangend. Een onhebbelijkheid van deze palm is dat hij steeds poogt uit zijn pot te groeien. Een mengsel met drie vijfden potgrond, een vijfde klei en een vijfde grove lavakiezels verhindert dat verschijnsel niet doch vermindert het aanzienlijk.

Tijdens de winter boven de vijf graden houden en de bladeren gereld benevelen. Zie erop toe dat de bomen terug droog worden om schimmel te voorkomen.

Eric Callebaut.